

Sygn. akt II S 262/19

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Paweł Szewczyk (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Joanna Czernecka

SO Katarzyna Serafin - Tabor

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi P. K.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dotyczącej postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygnatura akt I Co 522/17/K

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do sygn. akt I Co 522/17/K,
2. przyznać na rzecz skarżącego P. K. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie sumę pieniężną w kwocie 2000 zł (dwa tysiące złotych),
3. polecić na rzecz skarżącego zwrot kwoty 200 zł (dwieście złotych) tytułem opłaty sądowej od skargi.

SSO Joanna Czernecka SSO Paweł Szewczyk SSO Katarzyna Serafin - Tabor

UZASADNIENIE

Skarżący P. K. domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie pod sygn. akt I Co 522/17/K oraz zasądzenia na swoją rzecz od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w kwocie 2000 zł.

W uzasadnieniu skargi podano, że sprawa dotyczy skargi dłużnika na postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego. Akta postępowania zostały zwrócone z Sądu Okręgowego z rozpoznaniem zażalenia wierzyciela, jednak od tego czasu Sąd Rejonowy nie podjął w sprawie żadnych czynności, a bezczynność Sądu nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia. Wierzyciel bez wydania stosownego postanowienia od blisko dwóch lat nie może otrzymać zwrotu opłaty egzekucyjnej.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, zgłaszając swój udział w postępowaniu, wniósł o odrzucenie skargi, albowiem sprawa została prawomocnie zakończona. Uczestnik zwrócił

również uwagę, że przyczyną przedłużającego się postępowania było przeoczenie Sędziego Referenta, będące następstwem znacznego natłoku pracy.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sprawa, której dotyczy skarga na przewlekłość postępowania została zainicjowana skargą dłużnika na czynność Komornika Sądowego w Ż. B. W. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego sygn.. akt KM 1751/16, wniesioną w dniu 21 lutego 2017 r. Postanowieniem z dnia 24 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie częściowo uwzględnił skargę. Na skutek zażalenia wierzyciela postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 27 lutego 2018 r. sygn.. akt II Cz 147/18 rozstrzygnięcie zostało zmienione, a w uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że skarga dłużnika nie została dotychczas w całości rozpoznana. Akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Rejonowego w dniu 27 marca 2018 r. i zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału przedłożone Sędziemu Referentowi. Zarządzeniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. polecono doręczyć stronom odpisy postanowienia Sądu Okręgowego, a w dniu 24 września 2018 r. skierować akta sprawy do archiwum. W lipcu i sierpniu 2018 r. do akt wpłynęły pisma Komornika Sądowego z prośbą o udzielenie informacji, na jakim etapie znajduje się rozpoznanie skargi dłużnika. Pisma pozostały bez odpowiedzi. W dniu 13 listopada 2018 r. wierzyciel wniósł za pośrednictwem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie skargę na przewlekłość postępowania, która jest aktualnie rozpoznawana. W dniu 15 listopada 2018 r. akta sprawy I Co 522/17/K ponownie przedłożono Sędziemu Referentowi, który zarządził wezwanie Komornika Sądowego do przedłożenia akt egzekucyjnych. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie uwzględnił skargę dłużnika w pozostałej części i rozstrzygnął w przedmiocie kosztów postępowania skargowego. Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł dłużnik oraz wierzyciele. Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie odrzucił zażalenie wierzycieli, natomiast zażalenie dłużnika przedstawiono do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie w dniu 11 września 2019 r.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, albowiem skarga dłużnika na czynność Komornika Sądowego nie została w całości prawomocnie rozpoznana od daty jej wniesienia w lutym 2017 r. do chwili obecnej. Na konieczność rozpoznania skargi dłużnika w pozostałym, nieobjętym dotychczas rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego zakresie, zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Krakowie w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 lutego 2018 r. sygn. akt II Cz 147/18. Sędzia Referent miał możliwość zapoznania się z powyższym orzeczeniem po zwrocie akt z Sądu II instancji, jednak zaniechał podjęcia dalszych czynności procesowych, zmierzających do pełnego rozstrzygnięcia sprawy aż do momentu wystąpienia przez wierzyciela P. K. z niniejszą skargą na przewlekłość postępowania. Należy też zauważyć, że sama skarga, wniesiona za pośrednictwem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie w dniu 13 listopada 2018 r., została przekazana adresatowi, tj. Sądowi Okręgowemu w Krakowie w dniu 12 czerwca 2019 r. Wówczas dopiero możliwe było nadanie jej stosownego biegu.

Sąd Okręgowy ma wzgląd na braki kadrowe, z jakimi borykają się Sądy Rejonowe w okręgu krakowskim. Trzeba jednak zaznaczyć, że ilość spraw nie może zwalniać państwa, jako podmiotu odpowiedzialnego za zapewnienie sprawności postępowania, bez względu na to jakie jego organy odpowiedzialne są za taki stan rzeczy. Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki było skutkiem przyjętych przez państwo polskie zobowiązań międzynarodowych i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Istotna jest treść art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności określającego prawo człowieka do rzetelnego procesu, a zwłaszcza tego jego aspektu, który dotyczy prawa do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie oraz rozumienie przesłanek przewlekłości postępowania prezentowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Obowiązek przestrzegania przyjętych zobowiązań międzynarodowych i zapewnienia obywatelom ochrony w celu ich dochodzenia spoczywa na państwie jako takim. Dlatego też obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej spoczywa na wszystkich jego władzach (organach). Państwo ma więc obowiązek takiego zorganizowania warunków sprawowania władzy jurysdykcyjnej (w tym zapewnienia optymalnej obsady kadrowej), aby nie dochodziło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2005 r., III SPP 34/05, OSNP 2005 nr 20, poz. 327 oraz z dnia 3 czerwca 2005 r., III SPP 109/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 33). Dlatego argument

natłoku pracy Sędziego Referenta i wynikające z niego przeoczenie prowadzące do przedłużania się postępowania nie może usprawiedliwiać państwa, jako podmiotu naruszającego postanowienia Konwencji. Wzrost liczby spraw określonej kategorii przy jednoczesnej małej ilości osób zatrudnionych, który powoduje niemożność ich rozpoznania w rozsądnym terminie w konkretnym sądzie, nie usprawiedliwia władz państwowych, jeżeli nie ma charakteru nagłego, nieprzewidywalnego i przejściowego, a nie zostały podjęte przedsięwzięcia (legislacyjne, organizacyjne, finansowe), które pozwoliłyby na rozpoznanie spraw bez nieuzasadnionej zwłoki (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2006 r. III SPP 154/05). Z tego też względu, nawet jeśli za zaistniałą sytuację w sprawie skarżącej nie ponosi wprost odpowiedzialności Sąd Rejonowy, to niewątpliwie ponosi ją państwo, a to jest wystarczające dla stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Mając na uwadze czas trwania postępowania, a także aspekt materialny przedłużania się postępowania sądowego, Sąd Okręgowy uznał, że kwota 2000 zł jest adekwatna do warunków rozpoznawanej sprawy.

Wobec uwzględnienia skargi zwrotowi na rzecz skarżącej, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, podlegała uiszczona opłata sądowa od skargi.

SSO Joanna Czernecka SSO Paweł Szewczyk SSO Katarzyna Serafin - Tabor